

# Versterk wat werkt: geef sociaal ondernemerschap plek in de economische visie

Na jaren van stilstand is het tijd voor vooruitgang.

Sociale ondernemingen<sup>1</sup> vormen de voorhoede van een economie die maatschappelijke waarde centraal stelt. Denk aan bedrijven als Roetz Bikes, Wilderland en Heilige Boontjes. Juist in een wereld van geopolitieke spanningen, grondstoffenschaarste, klimaatverandering en razendsnelle technologische ontwikkelingen, groeit de behoefte aan een weerbare economie. Sociale ondernemingen bieden hier tastbare antwoorden op: ze bouwen aan circulaire ketens, creëren kansen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, bevorderen gezondheid en brengen onze natuur weer tot leven. Niet de aandeelhouder, maar de mens in de samenleving staat centraal.

Deze ondernemers nemen verantwoordelijkheid en hebben geen voordeeltjes vanuit de overheid nodig. Maar de omslag naar de nieuwe economie moet worden versneld. Wij doen daarom drie voorstellen die de beweging versterken. In *cursief* de paragraaf voor in uw programma, gevolgd door een toelichting.

## 1. Voer de Maatschappelijke BV<sup>2</sup> eindelijk in.

*We voeren de Maatschappelijke BV (BVM) in als juridische vorm voor ondernemingen met primair een maatschappelijke missie.*

De invoering van de BVM biedt sociaal ondernemers en stakeholders helderheid, herkenbaarheid en garantie dat de maatschappelijke missie centraal staat. Sociaal ondernemers krijgen met de BVM eindelijk een juridische vorm die past bij hun ondernemerschap en consumenten, private- en publieke partijen weten zeker dat ze te maken hebben met een *impact first* onderneming. Het wetsvoorstel, dat al in 2020 is aangekondigd, is af, het draagvlak is er en ondernemers wachten al jaren. Tijd om die belofte in te lossen: voer de Maatschappelijke BV nu eindelijk in.

## 2. Vernieuw de polder: vraag sociaal ondernemers altijd aan tafel.

*Sociaal ondernemers en andere duurzame vernieuwers ontwikkelen steeds nieuwe oplossingen voor grote maatschappelijke vraagstukken. Zij verdienen een structurele plek aan de beleids- en beslistafels op nationaal, regionaal en lokaal niveau.*

Sociale ondernemingen staan midden in de samenleving en maken dagelijks impact op thema's als arbeidsparticipatie, zorg en welzijn, biodiversiteit, circulaire economie en betaalbare, gezonde voeding. Zij zien waar beleid vastloopt, maar weten ook hoe beleid wél werkt omdat ze het zelf uitvoeren. Toch staan ze nog vaak buiten de

---

<sup>1</sup> Voor een definitie van de sociale onderneming, zie het SER-rapport 'Sociale ondernemingen: een verkennend advies', pagina 27: <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2015/sociale-ondernemingen.pdf?la=nl&hash=CA76E5A4039E122B1B2FE2CAD057315B>. In dit paper gebruiken we de termen sociale en maatschappelijke ondernemingen door elkaar.

<sup>2</sup> <https://declercq.com/blogs/de-besloten-vennootschap-met-een-maatschappelijk-doel-bvm>

beleidsarena's.<sup>3</sup> Nederland is groot geworden met een poldermodel waarin verschillende belangen aan tafel zitten. Juist in dit tijdperk is het essentieel dat ook vernieuwende spelers structureel meedoen en gehoord worden. Dat zorgt voor beter beleid, effectieve oplossingen en meer draagvlak. U kunt beginnen met een beslistafel met veel maatschappelijke en symbolische waarde: een zetel in de SER voorbehouden aan een sociaal ondernemer.

### **3. Benut uw inkoopkracht: stel MVOI verplicht in het inkoopbeleid.**

*We benutten publieke inkoop als strategisch instrument voor maatschappelijke impact. We stellen Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) verplicht, zodat iedere euro die we besteden bijdraagt aan de transities waar Nederland voor staat.*

De overheid koopt jaarlijks voor meer dan 116 miljard euro aan producten en diensten in. Dat bedrag is geen bijzaak, maar een serieuze economische hefboom. Door slim te besteden aan de voorkant kunnen reparatiekosten achteraf worden voorkomen, denk aan kostenbesparingen op milieuschade of werkeloosheid. MVOI is breed ingebed in beleid, kent een landelijk actieplan en een stevige kennisinfrastructuur. De huidige vrijblijvendheid is een obstakel voor voortgang.<sup>4</sup> Daarom pleiten wij voor het verplichtstellen van MVOI.

Dit voorstel wordt gesteund door Branchevereniging Kringloop Nederland, FNO Impact door Groei, MVO Nederland en Nevi.

Sociale ondernemingen hebben bewezen dat het anders kan. Met deze drie maatregelen geven we hen de ruimte om te doen waar ze goed in zijn: bijdragen aan een mooier Nederland.

**Versterk wat werkt. Geef sociaal ondernemerschap plek in uw visie op de economie van morgen.**

---

<sup>3</sup> Zie *Perspectief van de Pionier* of Arjan Zweer, 'Liever lobbyen' (2011) en Magda Smink, 'Incumbents and institutions in sustainability transitions' (2015).

<sup>4</sup> <https://open.overheid.nl/documenten/4c6357d5-393e-4413-902f-e82efee1b59d/file>